
ADVIES

Ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap om het arbeidsmarktbeleid, de opleiding en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden op elkaar af te stemmen

Aanvrager	Minister Bernard Clerfayt
Aanvraag ontvangen op	17 juli 2020
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Advies uitgebracht door de plenaire zitting op	17 september 2020

Vooraf

Dit ontwerp van samenwerkingsakkoord moet twee vorige akkoorden van dezelfde aard vervangen die waren gesloten tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, enerzijds, en het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, anderzijds :

- Het samenwerkingsakkoord van 4 mei 2006 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de samenwerking inzake arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden;
- Het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden.

Dit ontwerp van samenwerkingsakkoord vloeit dan wel logischerwijs uit deze twee vorige teksten voort maar gaat over tot de intrekking ervan en past in het kader van de nieuwe bevoegdheden die in het kader van de Zesde Staatshervorming aan de gefedereerde entiteiten werden overgedragen. Deze heeft aan de gewesten de bevoegdheden toevertrouwd inzake bestellingen van opleidingen en het beleid tot vrijstelling van de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt omwille van studies, beroepsopleidingen en stages.

De belangrijkste bepalingen in dit akkoord moeten zorgen voor een grotere interregionale mobiliteit van de Vlaamse en Brusselse werkzoekenden, gelet op het gebrek aan arbeidskrachten vastgesteld in het Vlaamse Gewest en op de toename van de Brusselse bevolking.

Om hierop te antwoorden, zullen ACTIRIS en de VDAB hun samenwerking in verschillende opzichten versterken.

De studiediensten zullen hun uitwisselingen opvoeren teneinde over te gaan tot een gezamenlijke analyse van de Brusselse en Vlaamse arbeidsmarkt. De analyse, die hieruit zal voortkomen, zal toelaten om de knelpunten te bepalen en hierop de gepaste antwoorden te bieden wat betreft opleidingen die moeten worden uitgebouwd.

Het vrije verkeer van de jobaanbiedingen en van de werkzoekenden, waarvan in dit akkoord akte wordt genomen, zal een automatische overdracht van werkaanbiedingen tussen de beide openbare tewerkstellingsdiensten mogelijk maken en zal de toegang tot de begeleidingsvoorzieningen, die door een gewestelijke dienst worden aangeboden, vergemakkelijken voor de personen die in het andere betrokken gewest zijn ingeschreven. Dit zal met name door mandatering gebeuren. De automatische uitwisseling van werkaanbiedingen zal evenwel niet op bepaalde aanbiedingen van toepassing zijn, zoals bijvoorbeeld de posten die zich richten tot gesubsidieerde contractuelen, of wanneer een economische crisis ontstaat die leidt tot een toename van de arbeidskrachtenreserve op het grondgebied van een gewest dat in deze omstandigheden zal kunnen beslissen om zijn jobaanbiedingen niet aan het andere gewest over te maken.

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord behoudt het bestaan van de interregionale tewerkstellingscel waarvan reeds in het vorige akkoord van 2011 sprake was.

Er zal bovendien bijzondere aandacht worden besteed aan de alternerende opleidingen, en de uitwisselingen van informatie en de samenwerking tussen de beide gewesten zullen worden versterkt.

De materies behandeld in dit akkoord zullen ter advies aan de Brusselse Adviesraad van de Nederlandstalige Sociale Partners (BANSPA) kunnen worden voorgelegd, meer bepaald wat betreft het

transversaal verband met werkgelegenheid, beroepsopleiding, ondernemerschap en kwalificerend onderwijs, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), evenals in het kader van de gezamenlijke adviezen uitgebracht met de 'Instance Bassin Enseignement qualifiant – Formation – Emploi' van Brussel.

De Nederlandstalige Brusselse werkzoekenden zullen tevens, mits bepaalde voorwaarden, toegang hebben tot de voorzieningen bepaald door het Vlaamse decreet van 25 april 2014 (werk- en zorgtrajecten).

In het kader van de operationele programma's betreffende het Europees Sociaal Fonds zal bovendien het overleg tussen ACTIRIS, ESF Vlaanderen en de beheerautoriteit worden geoptimaliseerd.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Algemene reikwijdte van het samenwerkingsakkoord

Brupartners verwelkomt de belangrijkste doelstelling van dit samenwerkingsakkoord die in het verlengde van het vorige samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 ligt.

Brupartners is namelijk de mening toegedaan dat een betere interregionale mobiliteit met betrekking tot de automatische communicatie van werkaanbiedingen tussen beide gewesten aan de werkzoekenden kansen biedt buiten het gewest waarin zij woonachtig zijn. **Brupartners** verheugt zich erover dat dit beginsel, dat sedert enkele jaren ten behoeve van de Brusselse burgers op zoek naar een job en van de werkgevers wordt toegepast in het kader van de samenwerking tussen ACTIRIS en de VDAB, in de nieuwe versie van het samenwerkingsakkoord is opgenomen.

Volgens **Brupartners** betekent deze praktijk dat er aan de werkzoekenden bijkomende kansen worden geboden, maar wijst in dit kader op het belang van artikel 4. Dit artikel voorziet een analyse van de interregionale tewerkstelling, evenals een analyse van de kenmerken van de werkgelegenheid in deze metropolitaanse zone.

1.2 Adviesaanvragen aan de BANSPA

Brupartners onderstreept de meerwaarde en de relevantie van een aanhangigmaking bij de BANSPA door de Brusselse gewestregering. Immers, het is onontbeerlijk dat de bijzonderheden, die door de Nederlandstalige sociale gesprekspartners kunnen worden bepaald – in verband met de materies van werkgelegenheid, beroepsopleiding, ondernemerschap en kwalificerend onderwijs – op formele wijze aan de bevoegde actoren kunnen worden medegedeeld.

Brupartners herinnert eraan dat de BANSPA op 30 januari 2018 een advies had uitgebracht over de gevolgen die aan het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 moesten worden gegeven. **Brupartners** stelt daarom aan de Regering voor om kennis te nemen van de aanbevelingen en de aandachtspunten die erin worden geformuleerd teneinde er in de mate van het mogelijke over te waken dat zij op gunstige wijze in het huidig ontwerp van samenwerkingsakkoord ingang vinden.

1.3 Mogelijkheid tot uitwerking van een gelijkaardig samenwerkingsakkoord met het Waalse Gewest

Brupartners moedigt de Regering aan om de gepastheid te onderzoeken van de uitwerking van een samenwerkingsakkoord met een gelijkaardige reikwijdte met het Waalse Gewest. Zo'n samenwerking zou zinvol zijn in het kader van het gekruiste beleid inzake werkgelegenheid en opleiding tussen de twee gewesten.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Bestrijding van de kansarmoede in termen van mobiliteit

Teneinde de interregionale mobiliteit van de werkzoekenden aan te moedigen, wijst **Brupartners** op de noodzaak om erover te waken dat deze hun arbeidsplaats kunnen bereiken met behulp van vervoermiddelen die financieel haalbaar zijn, ook buiten de werkingsuren van het openbaar vervoer.

Brupartners stelt daarom aan de Regering voor om zich hiervoor te laten leiden door de systemen van pendelvervoer die de Brusselse werknemers naar de Nationale Luchthaven van Zaventem en naar de andere tewerkstellingsbekkens in Vlaams- en Waals-Brabant brengen. Zo kunnen mobiliteitsoplossingen worden uitgewerkt voor alle uren van de dag, met als bestemming zones van economische activiteit waar een aanzienlijk aantal werknemers uit een ander gewest werkzaam zijn.

2.2 Versterking van het enig dossier van de werkzoekende

Zoals aangestipt door de BANSPA in zijn advies van 2018, pleit **Brupartners** er eveneens voor dat het enig dossier van de werkzoekende niet enkel rekening zou houden met de relevante informatie van de openbare tewerkstellingsdiensten maar eveneens met deze afkomstig van de andere operatoren die op het traject van de tewerkstelling en de opleiding van de betrokkene tussenkomen.

Brupartners vindt het bijgevolg nuttig om de Franstalige en Nederlandstalige instellingen van sociaalprofessionele inschakeling, die de werkzoekenden begeleiden waarop het ontwerp van samenwerkingsakkoord betrekking heeft, bij de uitwerking van het enig dossier te betrekken, dit teneinde de uitwisseling van informatie en de interregionale mobiliteit, zoals deze in het samenwerkingsakkoord worden bevorderd, zo veel mogelijk te verbeteren.

2.3 Maatregelen wat betreft de controle van de beschikbaarheid

Brupartners stelt vast in de memorie van toelichting dat er arbeidsakkoorden zullen moeten worden gesloten voor de vrijstellingen van beschikbaarheid op de arbeidsmarkt.

Brupartners onderschrijft in dit opzicht het voornemen van de Regering om inzake vrijstelling een gelijke behandeling voor te behouden aan de werkzoekenden die door verschillende operatoren worden omkaderd, en onderstreept het belang voor de laaggeschoolde werkzoekenden die ver van de arbeidsmarkt staan – zoals deze die in een van de lokale werkinkels worden begeleid – om dezelfde vrijstellingsvoorwaarden te kunnen genieten als de personen die door een Mission Locale pour l'Emploi worden gevolgd.

2.4 Vlotte erkenning van de opleidingen in verband met het betaald educatief verlof

De regionalisering van de erkenningen van de opleidingen in het kader van het betaald educatief verlof heeft tot gevolg dat elk gewest zijn erkenningscriteria betreffende de desbetreffende opleidingen kan vastleggen.

Brupartners stelt vast in deze context dat deze voorziening, ondanks de verschillen die kunnen opduiken tussen de opvattingen die tot de bepaling van de erkenningscriteria in elk van de gewesten hebben geleid, in het ontwerp van samenwerkingsakkoord aan bod had kunnen komen, met het oog op een wederzijdse erkenning van de opleidingen. **Brupartners** meent namelijk dat zo'n initiatief een meerwaarde zou vormen met het oog op de ondersteuning van de opleiding van werknemers in een ander gewest.

2.5 Verdeelsleutel van de Brusselse gewestelijke financiële tussenkomst

Brupartners stelt vast dat het samenwerkingsakkoord van 2006 (artikel 3, §4) en het samenwerkingsakkoord van 2011 (artikel 3, §3) een verdeelsleutel van 80/20 bepaalden wat betreft de financiële tussenkomst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de Missions Locales pour l'Emploi en de lokale werkwinkels. **Brupartners** stelt vast dat deze verdeelsleutel wordt gewaarborgd door artikel 83ter van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen maar stelt duidelijkheidshalve voor om deze verhouding eveneens in het ontwerp van samenwerkingsakkoord te vermelden. Zoals aangestipt door de BANSPA in zijn advies van 2018, vindt **Brupartners** het belangrijk dat de Brusselse werkwinkels in dit nieuwe akkoord worden vermeld, in verband met de ordonnantie van 27 november 2008 betreffende de ondersteuning van de Missions Locales pour l'Emploi en de lokale werkwinkels. Deze bepaalt de modaliteiten wat betreft de werking van deze laatste. **Brupartners** is de mening toegedaan dat zo'n verwijzing zal toelaten om hun aanwezigheid en werking te versterken, waarbij aan deze verdeelsleutel bijzondere aandacht wordt besteed.

2.6 Protocolakkoorden

Brupartners doet opmerken dat het samenwerkingsakkoord verwijst naar andere protocolakkoorden die nog moeten worden opgesteld. Dit is meer bepaald het geval in artikel 10 (begeleiding van nieuwkomers), artikel 15 (over de BANSPA) en artikel 18 (ESF). **Brupartners** vraagt aan de betrokken regeringen om er niet te lang over te doen om deze akkoorden te sluiten vraagt om over hun vorderingsstaat te worden ingelicht.

3. Artikelsgewijze beschouwingen

3.1 Artikel 13

Terwijl artikel 6 van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2011 uitdrukkelijk voorzag dat de sociale gesprekspartners bij de werkzaamheden van de interregionale crisiscel zouden worden betrokken, stelt **Brupartners** vast dat het huidig ontwerp van samenwerkingsakkoord deze deelname in zijn artikel 13 niet meer vermeldt. **Brupartners** vraagt daarom aan de Regering om haar standpunt in dit verband

te verduidelijken en om de sociale gesprekspartners opnieuw als deelnemende partijen aan deze interregionale cel in de tekst op te nemen.

3.2 Artikel 15

Brupartners stelt vast dat de verschillen tussen de Nederlandse en Franse versie wat betreft de layout tot verwarring leiden. **Brupartners** is dan ook van oordeel dat artikel 15 als volgt zou moeten worden geformuleerd :

“De Brusselse Adviesraad van de Nederlandstalige Sociale Partners (BANSPA) wordt belast met een adviesopdracht met betrekking tot:

- het raakvlak Werk, Beroepsopleiding, Ondernemen en Kwalificerend Onderwijs;
- gezamenlijke adviezen van de BANSPA en de Instance Bassin Enseignement qualifiant - Formation - Emploi Bruxelloise;
- aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), de Brusselse en Vlaamse Regering en bevoegde Ministers, VDAB-Brussel en Brupartners en SERV.”

3.3 Artikel 17

Brupartners doet opmerken dat artikel 17 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord bepaalt dat de Nederlandstalige Brusselse werkzoekenden, die een werkloosheidsvergoeding ontvangen zoals de Nederlandstalige Brusselse jongeren die een beroepsopleidingsstage volgen, toegang zullen hebben tot de werk- en zorgtrajecten, zoals voorzien door het Vlaamse decreet van 25 april 2014. **Brupartners** stelt evenwel vast dat deze voorziening zich richt tot personen met medische, mentale, psychologische, psychiatrische en sociale problemen, terwijl een aantal van deze personen geen werkloosheidsvergoeding ontvangen, wat hen bijgevolg van de in dit artikel ingestelde voorziening uitsluit. **Brupartners** neemt akte van het feit dat deze maatregel door een Vlaamse reglementering wordt geregeld maar vestigt niettemin de aandacht van de Regering op het feit dat de meest kansarme Brusselse bevolkingsgroepen, waaronder alleenstaande vrouwen met een periode van inactiviteit om hun kinderen op te voeden, hierop geen recht zullen hebben. **Brupartners** is van oordeel dat zulke uitsluitingen die zijn gebaseerd op het feit dat men geen werkloosheidsvergoeding ontvangt van aard zijn om de reikwijdte van dit artikel te beperken. Hij vraagt daarom aan de Regering om zich op minder exclusieve criteria te baseren in het kader van de uitwerking van een gelijkaardige voorziening op het Brussels gewestelijk niveau.

Net als de BANSPA in zijn advies van januari 2018 is ook **Brupartners** van mening dat artikel 17 moet worden aangevuld met de mogelijkheid voor de Brusselse werkzoekenden om toegang te hebben tot de maatregelen die door het Vlaamse maatwerkdecreet zijn voorzien, wat de toegang tot een tijdelijke werkervaring mogelijk maakt. Deze maatregelen vormen inderdaad een belangrijk element en dragen bij tot de interregionale mobiliteit van de Brusselse werkzoekenden.

3.4 Artikel 19 en 20 – Intrekking van de vorige samenwerkingsakkoorden

Brupartners stelt zich evenwel vragen over de eventuele juridische gevolgen van de intrekking van de samenwerkingsakkoorden van 2006 en 2011 voor de werking van de structuren die zij aanpassen of wijzigen, en meer bepaald de verwijzingen naar de werking van het BNCTO (Brussels Nederlandstalig Comité voor Tewerkstelling en Opleiding) waarvan de opdrachten momenteel door de BANSPA worden uitgevoerd. **Brupartners** nodigt de Regering bijgevolg uit om zich ervan te vergewissen dat

zo'n intrekking geen hindernis voor de goede werking van de BANSPA kan vormen en dat deze toelaat om de continuïteit van zijn adviserende rol te verzekeren die op het Brussels gewestelijk niveau door de Nederlandstalige sociale gesprekspartners wordt verzorgd.

3.5 Artikel 23

Brupartners vestigt de aandacht van de Regering op de duur van de opzegtermijn van een jaar indien een van de partijen het samenwerkingsakkoord wenst op te zeggen. Zo'n termijn lijkt immers beperkt in verhouding tot de complexiteit en – bijgevolg – de duur van de voorbereidende werkzaamheden om een ander akkoord op te stellen, wat de continuïteit van de onontbeerlijke samenwerking tussen de gewesten en de hierbij betrokken tewerkstellingsdiensten moet verzekeren.

Brupartners vraagt daarom aan de Regering om de duur van deze opzeg te heroverwegen teneinde zich te behoeden voor elk ongewenst juridisch of politiek gevolg ingevolge de afwezigheid van een nieuw samenwerkingsakkoord binnen de voornoemde termijn van een jaar.

*
* *